

Vimmerby
kommun

Funktionshinderpolitiskt program 2016-2020

Antagen av Kommunfullmäktige
2016-06-27 § 173

Funktionshinderpolitiskt program för Vimmerby kommun

Funktionshinderpolitik handlar om mer än att individuellt utforma service för personer med funktionshinder. Syftet med detta funktionshinderpolitiska program är att bidra till en samsyn kring frågor som rör funktionshindrade samt tydliggöra ansvaret i kommunens nämnder och styrelser.

Detta funktionshinderpolitiska program anger Vimmerby Kommuns mål, ambitioner och viljeinriktning inom funktionshinderområdet. Programmet ska vara ett komplement till gällande lagstiftning.

Det funktionshinderpolitiska programmet ersätter inte lagar på området utan preciserar kommunens ambitioner att förbättra för personer med funktionsnedsättning. Programmet ersätter inte heller Vimmerby kommuns olika mål- och policyprogram.

Det funktionshinderpolitiska programmet ska vara ett stödande dokument i nämnder och styrelsers arbete kring frågor som rör rörelsehindrade. Programmet utgår från den FN- konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som trädde i kraft i Sverige 2009.

Styrande dokument

Flera lagar berör direkt arbetet med tillgänglighet. Diskrimineringslagen, Plan- och bygglagen, Språklagen, Skollagen, Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlagen (SOL) är exempel på lagar som tydliggör kravet på kommunens ansvar i tillgänglighetsarbetet.

År 1993 antog FN:s generalförsamling 22 standardregler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning. Dessa standardregler gäller för alla FN:s medlemsländer men är ej juridiskt bindande.

År 2009 trädde FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i kraft i Sverige. Konventionens syfte är att säkerställa att de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning beaktas. FN:s konvention består av 50 artiklar och fokuserar på icke-diskriminering. Konventionen beskriver hur de medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska uppnås.

Sveriges riksdag antog år 2000 Sveriges första nationella handlingsprogram för funktionshinderpolitiken: ”Från patient till medborgare”. Detta handlingsprogram har reviderats

och utgår numera från FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

De nationella målen för funktionshinderspolitiken slogs fast år 2000. Målen är ständigt aktuella och har ingen bortre tidsgräns. Dessa är:

- samhällsgemenskap med mångfald som grund
- samhället ska utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet
- jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Människor med funktionsnedsättning ska räknas med i samhället som en självklar del i befolkningen och ha tillgång till de medel och verktyg som gör ett deltagande på lika villkor möjligt.

Insatserna inriktas på att människor med funktionshinder och att familjer med barn och ungdomar, som har funktionshinder, ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Den humanistiska människosynen om alla människors lika värde utgör grunden.

Samhället måste utformas med insikten om att:

- Varje människa med sin kunskap och erfarenhet är en tillgång för samhället.
- Alla människor är lika mycket värda och ska behandlas med samma respekt.
- Skillnader och mångfald berikar.

Definition av begreppen funktionsnedsättning och funktionshinder

Människor kan ha funktionsnedsättningar på grund av fysiska eller psykiska skador och sjukdomar, syn- eller hörselskador eller sjukdomar, medicinska tillstånd eller psykiska sjukdomar. Sådana skador, tillstånd eller sjukdomar kan vara av bestående eller övergående natur.

Funktionshinder är inte någon egenskap hos den enskilda individen, utan uppstår när miljön är felaktigt utformad. Det innebär att den omgivande miljön (fysiskt, socialt och psykiskt) avgör om individen i en viss situation är funktionshindrad eller inte. En funktionsnedsättning kan alltså innebära ett funktionshinder i vissa miljöer men inte i andra.

Mål

Kommunen har ett stort ansvar i att vara ett föredöme i arbetet med att underlätta för personer med funktionsnedsättning att leva ett normalt liv i gemenskap med andra. Inom all kommunal verksamhet möter anställda och politiker personer med funktionshinder. Det är viktigt att dessa personer med funktionshinder ges möjlighet att ta del av kommunal service och verksamhet på samma villkor som icke funktionshindrade.

Det funktionshinderpolitiska programmet syftar till att göra Vimmerby mer lättillgängligt för alla funktionshindrade, såväl kommunens invånare som besökare. Alla insatser och anpassningar som underlättar för människor med funktionsnedsättning innebär dessutom även förbättringar för övriga kommuninvånare.

Utifrån FN-konventionen formuleras följande 7 övergripande mål för kommunens funktionshinderpolitik.

- *Självständighet*
Målsättningen är att alla människor ska ges möjlighet att själva klara sig i samhället med den hjälp och det stöd som krävs.
- *Integritet*
Alla människor ska ha möjlighet att göra egna val i frågor som berör dem själva. Varje människa har rätt till ett skydd av sin personliga sfär.
- *Icke-diskriminering*
Alla människor har rätt till likabehandling, förutsatt att den funktionsnedsättning som finns, inte utgör ett väsentligt hinder eller kan utgöra en risk för egen eller andras del.
- *Delaktighet i samhällslivet*
Alla människor har rätt att vara en aktiv part inom samhällslivets olika områden såsom arbete och fritid.
- *Anpassad pedagogik och god lärmiljö vid utbildning*
All undervisning ska ske på lika villkor, oberoende av individuella förutsättningar.
- *Program och åtgärder mot utsatthet*
Framtagande av politiskt program mot alla sorters utsatthet.
- *Inventering, åtgärder och uppföljning för ökad tillgänglighet*
Kommunens samtliga förvaltningar och bolag ska ta fram handlingsplaner för hur verksamheten ska anpassas till funktionsnedsatta och dess förutsättningar.

Ovanstående mål ska vara ledstjärna i all kommunal verksamhet.

Fokusområden

För att uppnå de övergripande målen ska hänsyn till funktionsnedsatta tas vid alla kommunala beslut. All kommunal verksamhet ska genomföras med hänsyn till funktionsnedsatta personer. Fokus ska dock vara på nedanstående områden

- *Ökad medvetenhet*
I Vimmerby kommun ska personal och beslutsfattare, som i sina arbeten och politiska uppdrag behandlar frågor av funktionshinderkaraktär, hålla sig uppdaterade gällande kunskaper på området.

Kommunens förvaltningar bevakar det kunskapsutbud och den information om olika funktionshinder som finns på såväl lokal, regional som nationell nivå. Förvaltningarna ska se till att kunskap om funktionshinder ska finnas med vid verksamhetsutveckling och utbildning av personal,

Föreningar som direkt eller indirekt får kommunalt stöd uppmärksammas på funktionsnedsattas behov.

- *Förebyggande insatser*

Vimmerby kommun ska i sitt arbete med framtidsplanering/översiktsplan beakta funktionsnedsattas behov.

Kommunen ska utnyttja det kommunala tillgänglighetsrådet och funktionsnedsattas intresseorganisationer som remissorgan i frågor som rör funktionsnedsättning.

Genom förebyggande insatser ska kommunen aktivt arbeta för att människors funktionsnedsättningar och möjligheter att leva ett aktivt och socialt liv inte riskerar att försämrans.

- *Medicintekniskt stöd*

I Vimmerby kommun ska habilitering/rehabilitering erbjudas i samarbete med Landstinget efter behov och oberoende av ålder. Den personal som i sina arbeten jobbar med habilitering och rehabilitering bör ha rätt kompetens på området och vidareutbildas när så krävs.

- *Socialt stöd och service*

I Vimmerby kommun ska personal som arbetar med stöd och service ha rätt kompetens och vidareutbildas när så krävs.

Information om vilka insatser medborgarna har rätt till ska vara lättillgänglig och tydlig. Detta för att underlätta att alla i behov får tillgång till samhällsservicen.

De serviceinsatser kommunen erbjuder ska utgå från individens behov. Bedömning och planering ska präglas av lyhördhet.

Ledsagarservice erbjuds efter behov.

Funktionsnedsattas ekonomiska situation tryggas.

- *Tillgänglighet*

I Vimmerby kommun ska funktionshindrade ha tillgång till de offentliga miljöer, för vilka kommunen har ansvar. I dessa miljöer ska funktionshindrade utan svårigheter kunna tillgodogöra sig samhällsutbudet,

Alla ska ha tillgång till kommunens samhällsinformation oavsett funktionsnedsättning,

Kommunen ska verka för att handel, näringsliv och ideella föreningar utformar sina offentliga miljöer så att funktionshindrade utan svårighet kan ta del av deras utbud.

Samarbete med intresseorganisationerna

Vimmerby kommun samarbetar med intresseorganisationer för funktionsnedsatta via det kommunala tillgänglighetsrådet. Det kommunala tillgänglighetsrådet sammanträder ca 4 gånger per år. Det är av vikt att människor med funktionsnedsättning och deras organisationer rådfrågas om utvecklingsprojekt som berör dem. Tillgänglighetsrådet bör därför vara direkt engagerat i utvecklingen, tillämpningen och utvärderingen av sådana projekt.

Kommunens valda ledamöter i rådet ska informera och ha en dialog med intresseorganisationernas representanter i rådet om verksamhetsförändringar som berör människor med funktionsnedsättning.

Ansvar och uppföljning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska tillämpas inom all kommunal verksamhet. Det funktionshinderpolitiska programmet är vägledande för att kommunen ska kunna fullfölja konventionen.

Utöver varje styrelses/nämnds egen årliga uppföljning av uppställda mål och planerade åtgärder skall kommunstyrelsen varje år i anslutning till vårens bokslutsarbete, från styrelse/-nämnder samla in uppgifter från nämnder och bolag om vad som genomförts under det gångna året och om planerade åtgärder under de närmast kommande åren.

De åtgärder som vidtagits under året av Vimmerby kommun ska rapporteras till det kommunala tillgänglighetsrådet som ska ges möjlighet att lämna synpunkter på sammanställningen.

Programmets fullföljande vilar på varje förvaltning, bolag och nämnd samt på alla kommunens anställda och förtroendevalda.